

Две циганки

Деян Колев – втора награда за есе

Ти знаеш ли какво е циганка? Мислиш, че си виждал хиляди такива? Незнайната търговка от битака, продаваща евтини стоки и фалшиви фактури; чистачката от улицата, разговаряща със себе си; просякинята, застанала зад мръсна паничка и държаща в ръцете си някакво бебе (по всяка вероятност не нейното); джебчийката, сръчно измъкваша портфейла на нещастния разсеян минувач?... Или пък накичена с няколко вързопа златни пендари стара баба, пушеща блажено и съсредоточено дълга цигара („циганка стара си пуши лула“)? Колко много неща може да „научи“ човек, като гледа кабелна телевизия и чете жълти вестници...

Аз ще ти разкажа за една друга циганка. Като нея наистина има хиляди.

Нали знаеш, че светът на малките деца е по-различен от нашия? Той е пълен с дъвки, шоколади и балони, с книжки, блокчета за оцветяване и какво ли не. Светът на малкото циганче Джувли беше друг – дъвките, шоколадите, книжките се появяваха рядко там, но пък имаше много приказки. Приказките, които баба Фиданка разказваше.

Джувли израсна с вълшебници и русалки, с караконджули и дяволи, с вълци и щъркели, които говорят. Преди да заспи, плачеше за падишаха с шапка от шкембе, който загубил цялото си царство, или за молитвата на влюбените – да се видят след двадесетгодишна раздяла и така да умрат... Защо Господ чу тази молитва, а не чу молитвите, които отправяха преди това?! По-лош ли е Девел – Циганският Господ, от Аллах или Отца, че даже в приказките циганите са толкова бедни? И сълзите ѝ капеха със силата на сълзата, отронена от бедния просяк, която наклонила везните на Свети Петър много по-силно от всички добри дела, извършени от чорбаджията!

А щом заспеше, сънуващо Банго Васил, който спасява ромите, хвърлени от Дявола в реката, или Свети Георги, който убива змея на жестокия персийски падишах, настървен да изяде или изгори всички роми. Виждаше насиън как циганският цар Фараон разтваря водите на морето, за да преминат ромите, чуващо го как казва „Аз напред и Господ след мен!“ и после виждаше как водите се събират, издавяйки горделивия цар и хората му...

Съучениците ѝ не вярваха, че водата е жива и може да говори, затова се смееха, че на Васильовден Джувли отиваща да сурвака чешмата. Не вярваха, че гергьовденското агне може да говори със Свети Георги и затова тайно се подиграваха на баща ѝ, че на Ерделез украсява агнето с венец и пали две свещички на рогата му,